

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)

04.09.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Інтерфакс-Україна. – 2026. – 3 верес. Мінкультури запустило Коордцентр з евакуації загрожених колекцій. – Інф.; Укрінформ. – 2026. – 3 верес. Мінкульт презентував Координаційний центр з евакуації загрожених колекцій. – Інф.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2026. – 4 верес. Бережна підписала накази щодо переможців «Тисячovesни – 2026». – Інф.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2026. – 3 верес. Мінкультури за літо надало 14 підприємствам статус критично важливих. – Інф.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2026. – 3 верес. Бережна: Існуючі підстави позбавлення звання «Заслужений артист» не відповідають вимогам часу. – Інф.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2026. – 3 верес. Петиція до Президента про позбавлення Потапа звання «Заслужений артист України» набрала 25 тис. голосів. – Інф.](#)

Вшанування пам'яті

[Укрінформ. – 2026. – 3 верес. Рада визнала злочинами комуністичного режиму репресії на Закарпатті у 1944–1946 роках. – Інф.](#)

Фестивалі

[Вечірній Київ. – 2026. – 3 верес. Завтра у столиці починається «Японська осінь»: програма. – Катаєва М.](#)

[Віледж Україна. – 2026. – 3 верес. Вересневий «Кураж» у Києві відмінили через безпекову ситуацію. – Гуржий В.](#)

[Віледж Україна. – 2026. – 4 верес. «Гогольфест» змінив програму й переніс масштабні заходи на весну. – Джанов Д.](#)

Театр

[Укрінформ. – 2026. – 3 верес. У Луцьку готують виставу про репресовану сенаторку Другої Речі Посполитої Олену Левчанівську. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2026. – 3 верес. У восьми театрах прифронтових міст відбудеться «Драма Марафон» для поширення досвіду роботи з ветеранами. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2026. – 3 верес. Артем Свистун, директор – художній керівник](#)

Миколаївського драматичного театру: «Шестеро наших працівників стали до лав Сил оборони України». – Самченко В.

Музика

NV. – 2026. – 3 верес. «Чуваки, всьо чотко!». Легендарний гурт «Брати Гадюкіни» оголосив про повернення на велику сцену. – Інф.

NV. – 2026. – 3 верес. Вставай і іди. Ветерани, які на протезах підкорюють вершини, знялися в кліпі Харфанга і «Хартії». – Інф.

Візуальні мистецтва

Вечірній Київ. – 2026. – 3 верес. Столична галерея презентує яскраву виставку «ЖОВТИЙ / БЛАКИТНИЙ»: де побачити. – Асадчева Т.

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 4 верес. Виставка переможців конкурсу World Press Photo 2026 відкрилась в Києві. – Інф.

Вечірній Київ. – 2026. – 3 верес. На станції метро в середмісті Києва відкрили фотовиставку «Руки, що тримають Незалежність». – Новосвітня К.; Укрінформ. – 2026. – 3 верес. У київському метро відкрили фотовиставку, присвячену українським захисникам. – Інф.

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2026. – 3 верес. У Латвії розпочалися Дні українського кіно. – Інф.

NV. – 2026. – 3 верес. Європейська спадщина Дніпропетровщини. Вийшов трейлер документального фільму «ЄвроКривбас». – Інф.

Література

Укрінформ. – 2026. – 3 верес. Юлія Ілюха і Сергій Жадан увійшли до шортлиста літературної премії Angelus. – Інф.

Музейна справа

Укрінформ. – 2026. – 3 верес. У Києві презентували монографію до 990-річчя чернігівського Спасо-Преображенського собору. – Інф.

Український тиждень. – 2026. – 3 верес. Нові погляди на українське село. – Петренко-Цеунова О.

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2026. – 3 верес. Вісім століть по тому: у Києві відкрили реконструйований дзвін Десятинної церкви. – Марків Н.

Релігія

Укрінформ. – 2026. – 3 верес. Почаївській лаврі дали додаткові 60 днів на розірвання зв'язків із РПЦ. – Інф.

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 4 верес. Держетнополітики перевірить управління Балтської єпархії УПЦ (МП) на можливі зв'язки з РПЦ. – Інф.

Кадри

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 4 верес. Кабмін звільнив заступницю голови УІНП Сдобнову. – Інф.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2026. – 3 верес. Українські організації закликали Естонію скасувати концерти проросійського дуету «Кролики». – Інф.

Загальні питання

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 3 верес. Мінкультури запустило Коордцентр з евакуації загрожених колекцій. – Інф.; Укрінформ. – 2026. – 3 верес. Мінкульт презентував Координаційний центр з евакуації загрожених колекцій. – Інф.

Міністерство культури України запустило Координаційний центр з евакуації загрожених колекцій, який надаватиме музеям підтримку в організації процесів. У контексті війни загрожені колекції – це музейні, архівні, бібліотечні чи інші культурні зібрання, які перебувають під ризиком пошкодження, знищення, втрати або незаконного привласнення через бойові дії, окупацію, обстріли, неналежні умови зберігання тощо. «Станом на сьогодні з початку повномасштабного вторгнення нам вдалося евакуювати 750 тис. музейних експонатів. І в контексті всіх викликів ця кількість є невеликою, але наші зусилля стали більш системними після того, як ми встановили чіткі правила евакуації, прийнявши постанову, яка зобов'язує нас евакуювати цінності з музеїв, які знаходяться в межах 50 км до лінії бойового зіткнення», – сказала віцепрем'єр-міністерка України з гуманітарної політики України – міністерка культури України Тетяна Бережна на пресконференції в четвер. Вона зазначила: щоб процес відбувався більш ефективно, створено Коордцентр з евакуації загрожених колекцій. «Ми проаналізували, скільки музеїв є в цій 50-кілометровій зоні (54 музеї – ІФ-У), ми отримали інформацію, скільки є предметів, скільки культурних цінностей треба вивезти. Порахували, скільки місця для збереження нам потрібно», – зазначив перший заступник міністра культури України Іван Вербицький. У міністерстві зазначили, що на практиці під час переміщення фондів колекцій музеїв зіштовхуються з низкою проблем, пов'язаних із документальним супроводом, демонтажем, пакуванням, консервацією, облаштуванням місць зберігання та іншими процесами, і для цього і було вирішено створити Координаційний центр. У свою чергу директорка Координаційного центру з евакуації Ольга Сало зазначила, що окрему увагу Коордцентру буде присвячено місцям збереження. Спільно з міністерством Центр координуватиме взаємодію між музеями із зон бойових дій та установами, які прийматимуть колекції на зберігання. Зокрема, Центр надаватиме комплексну консультаційну підтримку обох сторін – від визначення пріоритетності предметів, документального оформлення, демонтажу та пакування до консервації об'єктів і підготовки належних умов у нових місцях зберігання. Офіс Центру розташований у Києві, також уже працює контактна лінія для музеїв: +380770152755. Координаційний центр з евакуації загрожених колекцій діятиме за підтримки Програми «Партнерство за сильну Україну», яку фінансують уряди Великої Британії, Естонії, Канади, Норвегії, Фінляндії, Швейцарії та Швеції. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/culture/1198322.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4160610-minkult-prezentuvav-koordinacijnij-centr-z-evakuacii-zagrozenih-kolekcij.html>

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 4 верес. Бережна підписала накази щодо

переможців «Тисячovesни – 2026». – Інф.

Віцепрем'єр-міністерка України з гуманітарної політики – міністерка культури Тетяна Бережна підписала накази щодо визначення переможців ініціативи підтримки культурного продукту «Тисячovesна – 2026». Зокрема, згідно з наказами Мінкультури №№1012–1014, 1018–1020 і 1065 від 27 серпня і 3 вересня, офіційно визначені переможці мистецького конкурсу з відбору культурно-мистецьких проєктів, спрямованих на реалізацію ініціативи Президента України зі створення українського культурного продукту «Тисячovesна». Зокрема, опубліковано додатки з переліком 680-ти проєктів, які отримують державне фінансування: «Ігрові фільми та серіали» – 91 проєкт; «Фільми для дитячої аудиторії та анімація» – 30 проєктів; «Неігрові (документальні) фільми та серіали» – 70 проєктів; «Перформативне мистецтво» – 133 проєкти; «Сучасна музика» – 144 проєкти; «Візуальне мистецтво» – 77 проєктів; «Аудіовізуальні шоу та відеоролики для соцмереж» – 135 проєктів. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/culture/1198477.html>

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 3 верес. Мінкультури за літо надало 14 підприємствам статус критично важливих. – Інф.

Міністерство культури України надало у червні – серпні 14-ти підприємствам, установам та організаціям статус критично важливих для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період. Згідно з наказами Мінкультури, встановлено, що ТОВ «Друкарня «Рута», ТОВ «ВБ «Аванпост-прим», ГО «Фронтлайн» (медіа Frontliner), Музей історії міста Києва, АТ «Радіо люкс» (радіо Люкс ФМ) і ТОВ «ТРК «Ностальгія» (радіо Nostalgie) відповідають таким критеріям і їм надано такий статус. Також статус критичності надано: ПП ТРК «ТВІН», ТОВ «ТРК «Бізнес-радіо», ТОВ «ТРК «ВІДІКОН», ТОВ «Старлайт дистриб'юшн», ТОВ «ПКА Груп», БО «БФ «Повернись на 100», ТОВ «Фасттелеком ЛТД» і ТОВ «Радіо «Континент». Крім того, низці підприємств, установ та організацій за цей час було підтверджено раніше наданий статус критично важливих. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/culture/1198197.html>

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 3 верес. Бережна: Існуючі підстави позбавлення звання «Заслужений артист» не відповідають вимогам часу. – Інф.

Віцепрем'єр-міністерка України з гуманітарної політики України – міністерка культури України Тетяна Бережна вважає, що існуючі підстави позбавлення звання «Заслужений артист України» не відповідають вимогам часу і потребують змін. «Справді, ті підстави позбавлення цього звання, які передбачені в чинному законодавстві, вже не відповідають вимогам теперішнього часу. Тому ймовірно, що їх було б переглянути, зробити більш придатними для воєнного стану, коли реагувати треба швидко», – сказала Тетяна Бережна в коментарі агентству «Інтерфакс-Україна» в четвер. Також віцепрем'єрка зазначила, що оскільки позбавлення звань регламентується

законом, то зміна переліку підстав для такого позбавлення не відбудеться в один момент. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/culture/1198327.html>

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 3 верес. Петиція до Президента про позбавлення Потапа звання «Заслужений артист України» набрала 25 тис. голосів. – Інф.

Петиція на сайті інтернет-представництва Президента із закликом ініціювати процедуру позбавлення виконавця Олексія Потапенка (сценічний псевдонім Потап) почесного звання «Заслужений артист України» набрала необхідну для розгляду кількість голосів. «Підставою для цього звернення є публічна діяльність Олексія Потапенка, яка, на думку авторів петиції, не відповідає статусу особи, удостоєної державної нагороди України, та містить ознаки популяризації російського культурно-мовного середовища і публічної взаємодії з представниками держави-агресора», – йдеться у петиції. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/culture/1198195.html>

Вшанування пам'яті

Укрінформ. – 2026. – 3 верес. Рада визнала злочинами комуністичного режиму репресії на Закарпатті у 1944–1946 роках. – Інф.

Верховна Рада України ухвалила заяву про офіційне визнання та засудження злочинів радянської військової адміністрації на Закарпатті у 1944–1946 роках. За відповідну постанову №16005 проголосував 261 народний депутат. Згідно з документом, Україна засуджує практику примусових депортацій, позасудових страт та переслідувань за національною, релігійною і соціальною ознаками, скоєних органами та службовцями НКВС та СМЕРШ на території Закарпаття. Передбачається, що вшанування пам'яті жертв радянських репресій на Закарпатті буде забезпечено через встановлення пам'ятних знаків, проведення наукових досліджень та освітніх програм. Держава також сприятиме оприлюдненню архівних матеріалів, пов'язаних із подіями 1944–1946 років, для відновлення історичної правди. В Україні буде забезпечено включення цих історичних подій до освітніх програм з метою формування об'єктивного розуміння тоталітарного минулого та запобігання повторенню подібних злочинів у майбутньому. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4160434-rada-viznala-zlocinami-komunisticnogo-rezimu-represii-na-zakarpatti-u-19441946-rokah.html>

Фестивалі

Вечірній Київ. – 2026. – 3 верес. Завтра у столиці починається «Японська осінь»: програма. – Катаєва М.

Цьогорічний фестиваль «Японська осінь» приурочений 20-й річниці діяльності Українсько-японського центру КПІ ім. Ігоря Сікорського. Серед головних подій та виставок фестивалю (працюють щодня 4–6 вересня): «Дякуємо, Японіє» – перша в Україні виставка про допомогу, надану Японією Україні; «Сумо: Рікіші. Сила і дух» – виставка про сумо. Окрім цього, на вас

чекатимуть: виставка фоторобіт Марка Едварда Гарріса «Про гарячі джерела. Шлях очищення душі і тіла», фотовиставка Ямагіші Рьومی «Міста і люди», виставка кімоно (кураторка Оксана Піскунова), а також традиційні виставки ошібани («Закохані в ошібану») та темарі («Розмаїття темарі»). На гостей також чекають заняття з каліграфії, ікебани від Східно-Європейської філії школи Ікенобо, створення композицій ошібани та кінусайга «Сумоїст», вишивка сашіко, виготовлення японських солодошів нерікірі та вагаші, приготування рамену й окономіякі, а також майстер-класи з малювання манги, складання хайку, орігамі, фурушікі та сумі-нагаші. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/132093/>

Віледж Україна. – 2026. – 3 верес. Вересневий «Кураж» у Києві відмінили через безпекову ситуацію. – Гуржий В.

Вересневий «Кураж» у Києві не проводитимуть через безпекову ситуацію, повідомила засновниця проєкту Олена Гудкова. За цей час вона планує створити план роботи проєкту на майбутнє, щоб на його проведення не впливала безпекова ситуація. Щодо проведення Різдвяного «Куражу» Олена Гудкова прийматиме рішення ближче до листопада. «Кураж. Jazz» було заплановано на 19–20 вересня. Він мав проходити у павільйоні КИТ на ВДНГ. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/376941-veresneviy-laquo-kurazh-raquo-u-kievi-vidminili-cherez-bezpekovu-situatsiyu>

Віледж Україна. – 2026. – 4 верес. «Гогольфест» змінив програму й переніс масштабні заходи на весну. – Джанов Д.

Організатори фестивалю «Гогольфест», який повертається до Києва після дев'ятирічної перерви, перенесли всі масові події на весну через безпекову ситуацію, повідомив засновник заходу Влад Троїцький у коментарі «Суспільне Культура». Команда вирішила не використовувати головну будівлю Міжнародного центру культури і мистецтв (МКЦМ), аби уникнути великих скупчень людей. Влад Троїцький зазначив, що організатори розглядали варіант повного скасування фестивалю, проте вирішили зберегти частину подій для підтримки культурного життя міста з дотриманням заходів безпеки. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/376947-kiyivskiy-laquo-gogolfest-raquo-zminiv-programu-ta-perenis-masshtabni-zahodi-na-vesnu>

Театр

Укрінформ. – 2026. – 3 верес. У Луцьку готують виставу про репресовану сенаторку Другої Речі Посполитої Олену Левчанівську. – Інф.

Луцький незалежний театр «Гармидер» готує прем'єру вистави-дослідження «Кімната Левчанівської», присвяченої сенаторці Другої Речі Посполитої Олені Левчанівській, репресованій і страченій НКВС у 1940 році, а також її доньці Ірині. Виставу створюють на основі родинного архіву, який зберегла донька Левчанівської: листів, фотографій, записаних свідчень, а також інтерв'ю з очевидцями. Документальні матеріали поєднуються з театром

предмета і ляльки, мультимедійними проєкціями, фотографією, відео та пластичними сценами. За словами авторки інсценізації та режисерки Руслани Порицької, «Кімната Левчанівської» – це документальна вистава-дослідження. Проєкт реалізується за підтримки УКФ в межах конкурсної програми «Флагманські події». Прем'єру заплановано на жовтень. Також команда планує створити режисерську відеOVERсію вистави. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4160514-u-lucku-gotuut-vistavu-pro-represovanu-senatoru-drugoi-reci-pospolitoi-olenu-levcanivsku.html>

Укрінформ. – 2026. – 3 верес. У восьми театрах прифронтових міст відбудеться «Драма Марафон» для поширення досвіду роботи з ветеранами. – Інф.

У Харкові, Сумах, Чернігові, Дніпрі, Запоріжжі, Миколаєві, Херсоні та Одесі у межах проєкту «Драма Марафон» відбудуться сценічні читання сучасних українських п'єс, дискусії з глядачами та майстер-класи з поширення досвіду роботи театрів із ветеранами. Про це повідомив керівник проєкту, драматург і співзасновник Театру на Жуках (Харків) Дмитро Терновий. Партнерами ініціативи стали Харківський державний академічний український драматичний театр ім. Тараса Шевченка «Березіль», Сумський національний академічний театр драми та музичної комедії ім. Михайла Щепкіна, Херсонський обласний академічний музично-драматичний театр ім. Миколи Куліша, Запорізький академічний обласний український музично-драматичний театр ім. Володимира Магара, Дніпровський академічний театр драми та комедії (Драмком), Одеський академічний український музично-драматичний театр ім. Василя Василька, Миколаївський академічний художній драматичний театр та Чернігівський обласний академічний український музично-драматичний театр ім. Тараса Шевченка. У кожному з восьми міст відбудеться майстер-клас, який проведе представник київського Театру Ветеранів, чернігівського Театру Ветеранів ВОП або львівського «Театру Незламних» при реабілітаційному центрі Unbroken. В усіх театрах-партнерах також презентують щорічну антологію «Драма Панорама 2025», де зібрано всі п'єси-переможниці драматургічних конкурсів року. Видання готується до друку. Наразі театри-учасники формують програми читань і майстер-класів, які відбуватимуться протягом вересня – грудня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4160471-u-vosmi-teatrah-prifrontovih-mist-vidbudetsa-drama-marafon-dla-posirennja-dosvidu-roboti-z-veteranami.html>

Укрінформ. – 2026. – 3 верес. Артем Свистун, директор – художній керівник Миколаївського драматичного театру: «Шестеро наших працівників стали до лав Сил оборони України». – Самченко В.

Завдяки фестивальним і гастрольним програмам, які діють навіть у період сучасної російсько-української війни, Миколаївський академічний художній драматичний театр знають у Києві, Ужгороді, Кропивницькому тощо. А з Херсонським обласним академічним музично-драматичним театром ім.

Миколи Куліша його колектив давно здружив Міжнародний фестиваль «Мельпомена Таврії», частину вистав якого показували у Миколаєві ще до 2022 року і продовжують це робити донині. Видання пропонує інтерв'ю з директором – художнім керівником Миколаївського драматичного театру Артемом Свистуном. У розмові йшлося про новий сезон та як саме театр його розпочинає; про найпомітніші вистави та колектив, який активно працює в умовах дії воєнного стану; про підготовку до 28-го Міжнародного фестивалю «Мельпомена Таврії», який проводить Херсонський театр ім. Миколи Куліша – цього разу 12–19 вересня; про те, які вистави прийматиме сцена театру та що показуватимете в межах фестивалю; про спільні роботи двох театрів; про гастрольну діяльність тощо. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4160523-artem-svistun-direktor-hudoznij-kerivnik-mikolaivskogo-dramaticnogo-teatru.html>

Музика

NV. – 2026. – 3 верес. «Чуваки, всьо чотко!». Легендарний гурт «Брати Гадюкіни» оголосив про повернення на велику сцену. – Інф.

Гурт «Брати Гадюкіни» повертається на велику сцену в оновленому складі, з новою музикою та планує тур Україною вже восени. Перший концерт вони дадуть на фестивалі «Покоління» у Львові. Днями гурт «Брати Гадюкіни» отримав нагороду «Національна легенда України». Нею відзначили фронтмена гурту Сергія Кузьмінського (помертно), Ігора Мельничука, Павла Крахмальова та Михайла Лундіна. Під час нагородження Ігор Мельничук подарував Володимирі Зеленському книгу-біографію «Всьо чотко: Сергій Кузьмінський та «Брати Гадюкіни» Юрія Рокецького. У 2027 році за мотивами цієї книги готується до виходу повнометражний фільм про гурт. Стрічка стала однією з переможців конкурсу «Тисячovesна». Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/brati-gadyukini-povertayutsya-onovleniy-sklad-tur-ukrajinoyu-ta-nova-muzika-50638273.html>

NV. – 2026. – 3 верес. Вставай і йди. Ветерани, які на протезах підкорюють вершини, зняли в кліпі Харфанга і «Хартії». – Інф.

Другий корпус НГУ «Хартія» та реп-виконавець Харфанг випустили спільний кліп на трек «Вставай і йди» за участю ветеранів Сил оборони України, які пройшли важкі поранення і протезування, але продовжили підкорювати нові вершини. Мотиваційне відео зняли в Карпатах. Трек увійшов до альбому Харфанга «Джунглі Х», який побачив світ у червні цього року. Режисером кліпу став військовослужбовець корпусу «Хартія» Максим Делієргієв. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/klip-vstavay-i-idi-harfang-ta-korpus-hartiya-vipustili-motivaciyne-video-50638258.html>

Візуальні мистецтва

Вечірній Київ. – 2026. – 3 верес. Столична галерея презентує яскраву виставку «ЖОВТИЙ / БЛАКИТНИЙ»: де побачити. – Асадчева Т.

У столичній галереї «АВС-арт» триває виставка живопису «ЖОВТИЙ / БЛАКИТНИЙ», присвячена до 35-річчя Незалежності України. Тематична експозиція об'єднує твори митців різних епох і поколінь. Серед авторів, чий полотно увійшли до проєкту: Емма Андіївська, Петро Бевза, Борис Буряк, Микола Журавель, Віктор Зарецький, Сергій Савченко, Петро Сипняк, Анатолій Фурлет, Михайло Поживанов, Анатолій Криволап, Ольга Соловійова, Ігор Гавришкевич, Роман Сельський, Феодосій Гуменюк, Віктор Чурсін, Андрій Гуренко, Руслана Анічина, Володимир Подлевський, Золтан Мичка та ін. Побачити експозицію можна до 12 вересня. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/132068/>

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 4 верес. Виставка переможців конкурсу World Press Photo 2026 відкрилась в Києві. – Інф.

Це найвідоміше змагання серед фотожурналістів та документальних фотографів. Цього року 3 747 авторів з 141-ї країни подали на суд журі 57 376 робіт. Кращі з них представлені на цій виставці. Найбільше робіт зроблено в гарячих токах світу. Значна частина світлин присвячена негативним змінам в навколишньому середовищі. Експозиція розташована у Національному центрі Олександра Довженка та триватиме по 27 вересня. У жовтні виставка має відбутися у Львові. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/culture/1198416.html>

Вечірній Київ. – 2026. – 3 верес. На станції метро в середмісті Києва відкрили фотовиставку «Руки, що тримають Незалежність». – Новосвітня К.; Укрінформ. – 2026. – 3 верес. У київському метро відкрили фотовиставку, присвячену українським захисникам. – Інф.

У Києві до 29 вересня на станції метро «Площа Українських Героїв» триватиме фотовиставка «Руки, що тримають Незалежність». Організаторами фотовиставки – командування Першого Центру інформаційно-комунікаційної підтримки Сухопутних військ ЗСУ. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/132100/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4160593-u-kiivskomu-metro-vidkrili-fotovistavku-prisvacenu-ukrainskim-zahisnikam.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2026. – 3 верес. У Латвії розпочалися Дні українського кіно. – Інф.

У Ризі в кінотеатрі Splendid Palace розпочалися Дні українського кіно в Латвії. Державне агентство України з питань кіно висловило вдячність Ризькій міській раді, посольству України в Латвії, організаторам і партнерам фестивалю за підтримку та можливість представляти українське кіно. У програмі фестивалю ігрові та документальні стрічки про війну й мир, духовний пошук, історію, людські долі та національну ідентичність. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4160530-u-latvii-rozpocalisa-dni-ukrainskogo-kino.html>

NV. – 2026. – 3 верес. Європейська спадщина Дніпропетровщини. Вийшов трейлер документального фільму «ЄвроКривбас». – Інф.

Автори документального фільму «ЄвроКривбас» представили його трейлер. Фільм «ЄвроКривбас» досліджує європейську спадщину Дніпропетровської області та розповідає про бельгійських, французьких, британських, німецький та польських підприємців та інженерів, які більше століття тому долучилися до розвитку промислових українських міст – Дніпра, Кривого Рогу, Кам'янського. Національна прем'єра фільму «ЄвроКривбас» відбудеться в межах XVII Одеського міжнародного кінофестивалю 4 вересня. Нова стрічка є продовженням документального фільму «ЄвроДонбас» режисера Корнія Грицюка. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/yevrokrivbas-viyshov-treyler-filmu-doslidzhuye-yevropeysku-spadshchinu-dnipropetrovshchini-video-50638167.html>

Література

Укрінформ. – 2026. – 3 верес. Юлія Ілюха і Сергій Жадан увійшли до шортлиста літературної премії Angelus. – Інф.

До короткого списку літературної премії Центральної Європи Angelus увійшли «Арабески» Сергія Жадана та «Мої жінки» Юлії Ілюхи. Книжка «Моје kobiety» вийшла польською мовою у видавництві KEW у перекладі Катажини Фішер. Книжку «Arabeski» переклав Міхал Петрик, а опублікувало Wydawnictwo Czarne. Angelus – літературна відзнака, яку вручають щороку, починаючи із 2006-го, за найкращу прозову книжку, опубліковану польською мовою минулого року. Організатором і фундатором відзнаки є Вроцлав. Лауреатом може стати письменник, що походить із Центральної Європи. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4160438-ulia-iluha-i-sergij-zadan-uvijisli-do-sortlista-literaturnoi-premii-angelus.html>

Музейна справа

Укрінформ. – 2026. – 3 верес. У Києві презентували монографію до 990-річчя чернігівського Спасо-Преображенського собору. – Інф.

В Україні вийшов двомовний альбом-монографія «Спас Чернігівський: у координатах Русі» до 990-річчя собору. Презентація видання відбулася в Укрінформі за участю керівництва Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній», голови УІНП Олександра Алфьорова, дизайнера проєкту Володимира Тарана і директорки видавничого дому «Антиквар» Ганни Шерман. «Цього року виповнюється 990 років від першої літописної згадки про унікальний Спасо-Преображенський собор XI ст.», – зазначила директор заповідника «Чернігів стародавній» Наталія Реброва. За її словами, їхній заклад до цієї пам'ятної дати провів у 2025–2026 роках виставки у заповіднику «Софія Київська» та у самому Спасо-Преображенському соборі,

а їх напрацювання було вирішено представити у альбомі-монографії. У виданні зібрано інформацію про всіх князів, які були поховані у соборі, та літописні згадки про Спас Чернігівський доби Русі, а також уперше представлено експонати та історичні деталі, які раніше були недоступними для широкого загалу. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4160574-u-kievi-prezentuvali-monografiu-do-990ricca-cernigivskogo-spasopreobrazenskogo-soboru.html>

Український тиждень. – 2026. – 3 верес. Нові погляди на українське село. – Петренко-Цеунова О.

«Після апології села як осердя української культури в XIX столітті і спроб вийти за межі асоціативної пари «українське – сільське» у XX столітті, сьогодні настає час виважених оцінок ролі села як простору творення народного мистецтва. Цьому сприяє низка культурних проєктів у різних галузях. У Музеї Гончара триває виставка «Іванів Ковчег» про феномен приватного хатнього музею Івана Гончара... На виставці можна побачити великі фотографії з приватного хатнього музею Івана Гончара з окремими експонатами, а разом з тим – самі ці експонати, сорочки, рушники, Мамаї... Ще один простір, що занурює в сільську естетику, – це скансени. Найбільші – Музей просто неба в Пирогові та Шевченків гай у Львові... 5–6 вересня київський скансен запрошує на Енеїда-фест. За анонсом, «територія Музею просто неба перетвориться на живий всесвіт Котляревського: добу козацької звияги та барокового шику». У програмі – театралізовані виступи, екскурси в ранньомодерну гастрономію, народні ремесла, музичні виступи, дитячі інтерактиви і дорослий лекторій. Прикметним є наголос організаторів на поєднанні народної і високої культури, які дійсно гармонійно співіснували в ранньомодерну добу. Окрім національних скансенів, з'явилося чимало менших етнографічних музеїв зусиллями окремих поціновувачів народної культури. Скажімо, в селі Нові Петрівці діє невеликий етнографічний музей «Хутір Савки» з двома автентичними поліськими садибами XVIII і XIX століть... Ще один вимір, що дає голос українському селу, – це етнографічні експедиції, зосібна ті, що оприлюднюють свої знахідки в популярних форматах. Проєкт зі збереження та популяризації традиційної культурної спадщини «ЕГЕ films» викладає на своєму каналі двогодинні подкасти з бабусями і дідусями з різних регіонів України, які розповідають про своє життя в буремному XX столітті, про культуру свого села, про те, як що називалося, в які ігри бавилися діти, яких співали пісень. Часом записи голосів бабусь набувають і книжкової форми, як у випадку видання «Баби-онучки» від Creative Women Publishing. Це збірка, написана говірками з різних куточків України, у якій 32 авторки з різних регіонів презентували портрети своїх бабусь. Ми спостерігаємо важливу культурну трансформацію: село перестає бути синонімом несмаку, знайомого за естетикою кліпів 2000-х... Втішно і справедливо, що широкий спектр сучасних ініціатив повертає українській народній культурі суб'єктність і глибину...». Докладно:

<https://tyzhden.ua/novi-pohliady-na-ukrainske-selo/>

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2026. – 3 верес. Вісім століть по тому: у Києві відкрили реконструйований дзвін Десятинної церкви. – Марків Н.

До 35-річчя Незалежності України команда ГО Ukraine WOW спільно з Національним музеєм історії України відтворили один із найстаріших відомих дзвонів України. На основі археологічних знахідок та історичних досліджень, із використанням 3D-сканування, комп'ютерного моделювання і художнього лиття фахівцям вдалося відновити не лише форму дзвона, а і його звучання. Побачити відтворений дзвін біля Національного музею історії України можна з 3 по 30 вересня включно. Поруч із ним на цифровому екрані відвідувачі зможуть дізнатися історію дзвона та простежити весь процес його відтворення. Встановлення екрана стало можливим завдяки ГО Razom. Ukraine WOW запрошує всіх на безплатні екскурсії старим Києвом з Юлією Бевзенко та її командою. Докладно про історію дзвона і його відтворення:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/132088/>

Релігія

Укрінформ. – 2026. – 3 верес. Почаївській лаврі дали додаткові 60 днів на розірвання зв'язків із РПЦ. – Інф.

Державна служба України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) у відповідь на клопотання Почаївської Свято-Успенської лаври продовжила на 60 днів термін виконання припису про усунення порушень законодавства про свободу совісті та релігійні організації. Про це заявив голова ДЕСС Віктор Єленський. За його словами, у приписі, який ДЕСС винесла Почаївській лаврі за результатами дослідження щодо наявності ознак афілійованості, є дві основні вимоги. «Перша – вийти зі складу Київської митрополії УПЦ, яка відповідно до законодавства України визнана афілійованою з РПЦ. Друга вимога – наміснику Почаївської Свято-Успенської лаври митрополиту Володимиру Морозу, вийти зі складу Архієрейського собору Російської православної церкви...», – зазначив Віктор Єленський. Водночас голова ДЕСС нагадав, що Київська митрополія УПЦ, яка є центром Української православної церкви, вже отримала припис від Служби, який складався з чотирьох пунктів. «Перший – забезпечити рішення про вихід всіх парафій, єпархій, монастирів, навчальних закладів, місій, братств і сестринств зі складу РПЦ. Другий – забезпечити рішення про вихід предстоятеля УПЦ зі Священного синоду РПЦ. Третій – уневажнити для УПЦ статут РПЦ, який підпорядковує Українську православну церкву Московському патріархатові і за який, тобто за статут, голосували єпископи УПЦ на Архієрейському соборі РПЦ в Москві у 2017 році. І четвертий – засудити і не визнавати анексію РПЦ восьми єпархій Української православної церкви в Криму і на сході України», – зазначив Володимир Єленський. За його словами, Київська митрополія відмовилася виконувати цей припис. Через це вона визнана афілійованою із забороненою в Україні РПЦ і, згідно з законом про захист конституційного ладу в сфері діяльності релігійних організацій, ДЕСС невідкладно подала позов про її

припинення у серпні 2025 року. Судовий розгляд цієї справи триває. Наступне засідання відбудеться 10 вересня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4160494-pocaivskij-lavri-nadali-dodatkovy-60-dniv-na-rozirvanna-zvazkiv-iz-rpc.html>

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 4 верес. Держетнополітики перевірить управління Балтської єпархії УПЦ (МП) на можливі зв'язки з РПЦ. – Інф.

Дослідницька група Державної служби України з етнополітики та свободи совісті 4 вересня розпочне проведення дослідження щодо наявності ознак афілійованості Управління Балтської єпархії УПЦ (МП) з іноземною релігійною організацією, діяльність якої в Україні заборонена. «Відповідне рішення ухвалене наказом ДЕСС на виконання вимог закону «Про свободу совісті та релігійні організації» та Порядку проведення дослідження щодо наявності ознак афілійованості релігійних організацій з іноземними релігійними організаціями, діяльність яких в Україні заборонена», – йдеться в повідомленні служби. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1198464.html>

Кадри

Інтерфакс-Україна. – 2026. – 4 верес. Кабмін звільнив заступницю голови УІНП Сдобнову. – Інф.

Кабінет Міністрів України звільнив Анну Сдобнову з посади заступника голови УІНП. Як повідомив представник Кабміну у Верховній Раді Тарас Мельничук у телеграм-каналі, відповідне рішення ухвалено на засіданні уряду. Анна Сдобнова обіймала посаду заступниці голови з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації з серпня 2025 року. Джерело:

<https://interfax.com.ua/news/general/1198504.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2026. – 3 верес. Українські організації закликали Естонію скасувати концерти проросійського дуету «Кролики». – Інф.

Конгрес українців Естонії та ще 16 українських організацій закликали міністерку культури країни Хейді Пургу скасувати заплановані в країні концерти проросійських коміків Володимира Данильця та Володимира Мойсеєнка із дуету «Кролики». Про це йдеться у відкритому листі організацій до естонського міністерства. Виступи дуету мають відбутися 17 вересня в Таллінні та 18 вересня в Нарві. Артисти вирушили в гастрольний тур Європою з ювілейною програмою «Найкраще за 30 років!». Українські організації вважають, що виступи артистів, яких вони звинувачують у підтримці або виправданні російської агресії, суперечать цінностям Естонії та можуть створювати напруженість у суспільстві. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4160465-ukrainski-organizacii-zaklikali-estoniю-skasuvati-koncerti-prorosijskogo-duetu-kroliki.html>

Випуск підготувала Рудіч О. А,
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm